

Zvolenský spevácky zbor – najstarší činný spevácky zbor na Slovensku z mesta Zvolen oslavuje svoje 130. narodeniny

MARTINA FILKOROVÁ

OSOBNÝ POHĽAD DIRIGENTA NA VNÚTORNÉ DIANIE V ZBOROVOM TELESE OD R. 2011

Zvolenský spevácky zbor, teraz už existujúci vo forme občianskeho združenia, je zborovým telesom, ktoré jedine na Slovensku sa môže pýšiť 130 ročnou neprerušenou pôsobnosťou. Zbor prežil prvú aj druhú svetovú vojnu a neustále mal svojich priaznivcov, ktorí zbor podržali, podporovali a pomohli zachovať ho až dodnes. Napriek rôznym zmenám, ktorými si počas svojej dlhoročnej pôsobnosti prešiel, zbor vydržal a od júla 2011 píše históriu s novou umeleckou vedúcou Martinou Šebovou. Aktivita novej dirigentky však priniesla do zboru mnohé zmeny a tieto sa nie vždy stretli s pozitívnym ohlasom u členov zboru. Prvou zmenou už bolo, že členovia zboru si museli hľadať cestu k novému dirigentovi a k formám jeho práce so zborovým telesom. Bolo potrebné zo strany členov zboru zvyknúť si na jeho nové gestá, akceptovať jeho iný – úplne nový pohľad na skladby spievané zborom po umeleckej stránke. Za pozitívny krok, ktorý nastal v zbore považujem však zmenu v postoji členov zboru k hlasovej rozcvičke a hlasovej výchove, keď časom všetci uznali potrebu osvojiť si správne dýchanie pri speve, potrebu správnej artikulácie pri vyslovovaní textu a tiež správnej tvorby tónu. Na návšteve spriateleneho zboru s názvom Pěveckés družení Vítězslav Novák v Znojme v októbri 2011 sme mali s vystúpením zboru

u publika úspech, ktorý prispel k dôvere medzi členmi zboru a novým dirigentom navzájom. Ďalším krokom v zbore v roku 2011 bolo využitie doteraz skrytých hudobných talentov v zbore. Na vianočné koncerty sme pripravili aj vďaka zisteniu týchto nových skutočností úplne nový repertoár, ktorý bol iný ako v minulosti, iný ako ten, na ktorý už poslucháči boli zvyknutí, a ktorý bol známy aj samotným interpretom. Myslím, že aj takouto zmenou uvedenou do praxe zboru sa podaril ďalší veľký krok vpred, aj keď mi nedá podoznieť, že pri jednotlivých nácvikoch skladieb v tzv. „novom šate“ boli niektorí zboristi skôr nedôverčiví k všetkému novému. Nakoniec však aj títo zaujali názor, že nové veci sú zaujímavé a dokážu ešte viac osloviť poslucháča.

Rok 2012 začal intenzívnymi prípravami zboru na vystúpenie pred odbornou porotou. Zúčastnili sme sa krajskej súťažnej prehliadky dospelých speváckych zborov banskobystrického regiónu. Získali sme v tejto súťaži ocenenie – strieborné pásmo, čo zbor povzbudilo a dodalo všetkým členom potrebnú „umeleckú injekciu“ pre ďalšiu prácu s telesom. Napriek uvedenej skutočnosti sme však začali v zbore pociťovať, že niektorí speváci už nestíhajú reagovať na pokyny dirigenta a začínajú im ich hlasový

nástroj „vypovedať službu“. V zbore tak nastúpil nový problém: zachovať zbor, prijať nových, hlavne mladších členov, ktorí by boli pokračovateľmi písaných dejín Zvolenského speváckeho zboru. Keď sme sa na tento problém pozreli s psychologického hľadiska bolo viditeľné, že starší speváci v zbore začali pociťovať ohrozenie a prejavovali obavu z toho, že spoločenstvo ľudí, ktoré pre nich znamenalo rozptýlenie a vytváralo v nich celé roky pocit, že stále sú ešte užitoční a potrební, budú musieť opustiť. Pre žiadneho dirigenta nie je ľahké povedať spevákovi po tridsať a viac ročnom pôsobení v zborovom telese, že jeho hlas už nie je na požadovanej úrovni a preto bude musieť rady zboru opustiť. Napriek uvedenému situácia sa vyriešila a zbor po zrealizovaní týchto nepopulárnych krokov pokračuje vo svojej aktivite ďalej.

V súčasnosti je v zbore 30 aktívnych členov, ktorí chcú spievať, vedia spievať, obetujú sa spevu a vyvíjajú maximálnu snahu k tomu, aby zbor ďalej rástol po umeleckej, ale aj vzťahovej stránke. Spomínané roky boli obdobím veľmi náročným. Podľa môjho názoru, sme boli dokonca na akomsi už len „tenkom ľade“ smerujúcim až k rozpadu zborového telesa. Otázky, ktoré si dirigent kladie v takýchto chvíľach, typu – Kde spravil chybu? Ako to napraviť, aby zbor prežil a všetko vydržal? Ako vrátiť späť pohodu a psychickú vyrovnanosť medzi členov v zborovom telese? – sú náročné a zodpovedateľné veľmi ťažko. Dirigent je totiž najdôležitejším stmieľujúcim prvkom kolektívu a keď sa kolektív rozkladá pripisuje vinu predovšetkým

sebe. Ale myslím si, že veľakrát sa netreba brániť veciam, ktoré končia, pretože niečo nové, pekné sa zasa rodí a začína.

V dňom 27.–28. septembra 2013 prebehli oslavy 130. výročia založenia Zvolenského speváckeho zboru vo Zvolene. Pozvanie na oslavy prijali spriatelnené zbory Sursum-Corda – CHSZ Rosina, Spevácky zbor mesta Brezno, Spevácky zbor Pán sa stará Sekier – MCHSZ Zvolen – Sekier. Oslavy prebehli v rámci 5. ročníka festivalu speváckych zborov vo Zvolene, ktorý Zvolenský spevácky zbor organizuje aj za prítomnosti zahraničných hostí. Festival považujem tiež za veľké pozitívum v aktivitách Zvolenského speváckeho zboru. Oslavy jubilea zboru dopadli nad naše očakávania, pretože sa niesli v príjemnej, priateľskej atmosfére, plné spevu a krásnej hudby. Zbor si zvlášť uctil a aj ocenil bývalých dirigentov zborového telesa a tiež bývalých členov zboru za ich prínos a aktivitu pre zbor. Zvolenský spevácky zbor nabral druhý dych. Predstavil sa ako jubilant s novým repertoárom, v novom oblečení a s novou víziou do budúcnosti. Veríme, že bude pokračovať vo svojej spevavej tradícii aj ďalších 130 rokov, že bude získavať stále nových a nových nadšencov pre zborový spev, a že naďalej bude, ako najstaršie zborové teleso na Slovensku, pýchou mesta Zvolen.

Takže „Do spievania!“, priatelia Zvolenského speváckeho zboru.

Predsedníčka a dirigentka
Zvolenského speváckeho zboru

Résumé

Zvolenský spevácky zbor v roku 2013 oslavuje 130. ročné aktívne pôsobenie zboru mesta Zvolen na Slovensku. Jeho história je bohatá. Napriek ťažkým obdobiam Zvolenského speváckeho zboru, ktoré prežil, mal vždy priaznivcov, ktorí vydržali a písali s ním históriu. Príspevok je zameraný na osobný pohľad dirigenta od roku 2011. Poukazuje na vnútorné zmeny, ktoré nastali po príchode nového umeleckého vedúceho a jej osobný pohľad na prijímanie týchto zmien.

Kľúčové slová: Zvolenský spevácky zbor, 130. výročie ZSZ.

Mgr. Martina Filkorová, nar. 07.08.1985 Lučenec, štúdium III. stupňa PDF UMB v Banskej Bystrici, odbor: didaktika hudobného umenia.
martina.sebova@azet.sk